Dinsdag, 9 September 1941 — DAGBLAD — 58ste Jaargang, No. 3395

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel:
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

[illegible]itten, Vrije Noren en Canadezen in de kou.

[illegible]ootste Russische succes in 12 weken.

[illegible]ITSE LANDING OP SPITSBERGEN.

[illegible] Dinsdag (in Londen) maakte het [illegible]tement van Oorlog bekend, dat [illegible]gemengd Canadese, Britse en Vrije [illegible]se strijdmacht het Noorse eiland [illegible]bergen heeft bezet zonder Duitse [illegible]stand. Onofficieel werd gezegd, [illegible] landing werd ten uitvoer ge[illegible] door een grote strijdmacht. De [illegible]itie staat onder Canadese lei[illegible] Door de bezetting van het eiland [illegible] Noordelijke IJszee op 500 mijl [illegible] Noord-Oosten van Noorwegen [illegible]ordt aan de Duitsers het gebruik [illegible]gd van de kolen van Spitsbergen. [illegible]t van de bekendmaking luidt als [illegible] „Om verschillende doeleinden [illegible] onlangs beslist om een militaire [illegible]acht naar de Noordelijke IJs[illegible] zenden. Bij de operaties, die wer[illegible]ten uitvoer gebracht zonder vijan[illegible] inmenging, werd een landing [illegible]oerd op Spitsbergen door een [illegible]gde strijdkracht van Canadezen, [illegible]n en Vrije Noren onder Canadees [illegible]ando. Het voornaamste doel van [illegible]nding was om den vijand te be[illegible] Spitsbergen met de rijke kolen[illegible] te gebruiken voor de eigen oor[illegible]oeleinden. Voorheen stonden ko[illegible] Spitsbergen ter beschikking [illegible] bevolking van Noordelijk Noor[illegible]. Het werd echter het plan van [illegible]vijand om alle beschikbare kolen [illegible]slag te nemen, waaronder die van [illegible]bergen, die voornamelijk zouden [illegible] gebruikt voor de oorlogstrans[illegible] naar het Verre Noorden. Deze [illegible]van stookmateriaal is thans ont[illegible] aan de Duitsers. Het directe [illegible]aat van de landing op Spitsber[illegible], dat een belangrijk aantal Noorse [illegible]werkers met hun families thans in [illegible]ot-Britannië zijn gearriveerd om [illegible] te nemen in de geallieerde oor[illegible]voering. De meesten zullen zich [illegible] bij de Noorse vloot of de Noor[illegible] koopvaardijdienst." (Londen, (AP) [illegible]).

[illegible]ENINGRAD GEISOLEERD.

Schluesselburg door nazies genomen.

[illegible]et Nazie-hoofdcommando maakte [illegible]nd, dat snelle Duitse troepen, ge[illegible] door zwermen Stuka's de oude [illegible]kte Schluesselburg hebben geno[illegible] bij een bestorming, waardoor de [illegible]s-Duitse ring rond Leningrad is ge[illegible]n. Onder het vuur van de Duitse [illegible]llerie is Leningrad reeds 4 dagen [illegible] volledig afgesloten van de land[illegible]bindingen, volgens het communiqué. [illegible]or het nemen van Schluesselburg op [illegible] mijl ten Oosten van Leningrad aan [illegible] Neva en het Ladogameer, zeiden de [illegible]tsers de Neva te hebben bereikt aan [illegible] breed front. Hierdoor zouden zij [illegible] dichter bij Leningrad komen uit [illegible] Oosten dan Schluesselburg zelf, [illegible]gezien de rivier loopt van Lenin[illegible]ad naar Schluesselburg. De Berlijn[illegible] oorlogscorrespondent Willi Stein [illegible]lde mede, dat de Duitsers aan de [illegible]a werden begroet door een krach[illegible] vuurregen van de Russische bat[illegible]jen aan de overzijde van de stroom. [illegible] deelde aan zijn radio-toehoorders [illegible], dat zijn afdeling reeds 5 dagen [illegible]stelling ligt aan de rivieroever, ge[illegible]ende welke tijd granaten de lucht [illegible]rploegden tussen Leningrad en [illegible]chluesselburg. Hij zeide, dat 5 Rus[illegible]sche kanonneer-boten en een Rege[illegible]gs-stoomboot, alsmede een sleep[illegible] als slachtoffer vielen van de [illegible]ie-batterijen. Er zouden branden [illegible] ontstaan aan boord van de rivier[illegible]n en schreeuwende Russen zouden [illegible]rboord zijn gesprongen in het wa[illegible] Andere radioverhalen zeiden, dat [illegible]a's de bruggen over de Neva ver[illegible]gden alsmede de beschermende [illegible]t-afweerbatterijen. Golven van [illegible]bommenwerpers zouden alle So[illegible]batterijen, op 2 na, buiten gevecht [illegible]ben gesteld.

[illegible]uitse berichten deelden mede, dat [illegible]erden duikbommenwerpers sloe[illegible]naar de defensies van Leningrad [illegible] grondstrijdkrachten te steunen. [illegible]de de belegerings-kanonnen, die [illegible]grad en Schluesselburg voor het [illegible] op Vrijdag beschoten.

Een aanduiding betreffende de omvang van de luchtgevechten, werd gegeven in de [illegible]le bekendmaking, dat de Russe[illegible]teren 71 vliegtuigen verloren, wa[illegible] 9 op de grond vernield werden [illegible]e oversteek van de Neva sneed [illegible]ussische waterwegen naar het La[illegible]neer af, dat de eerste schakel is van [illegible] route van de Baltische Zee naar de Witte Zee via het Stalin Kanaal.

Ten Noord-Oosten daarvan zouden de Finnen de rivier de Svir hebben bereikt. Deze rivier is een deel van het Stalin-Kanaal tussen het Ladogameer en het Onegameer. Alzo hebben de Duitsers en Finnen bij twee acties de belangrijke afdelingen van de Russische vloot verdeeld. Geen enkel Russisch schip kan thans van de Noordelijke IJszee naar de Baltische Zee varen.

Het DNB gaf toe, dat de Russen tegenaanvallen hadden gedaan met versterkte kracht op verschillende punten langs het Oostfront, doch zeide, dat de aanvallen werden afgeslagen. De Duitsers meldden een voortgezette opmars in het Gomel (centrale) gebied en ontkenden de berichten, dat de Russen Gomel weder hadden bezet.

Rond Leningrad werden de wegen beschreven als „bodemloze modder". **De berichten zeiden, dat de Duitsers bittere weerstand ondervonden bij elke groep bomen en elk heuveltje.** Het DNB zeide: „In de centrale sector poogden de Sovjets herhaaldelijk een bruggehoofd te veroveren, dat door de Duitsers gevormd was. Niettegenstaande het dodelijk vuur zonden de Bolsjewisten de ene compagnie na de andere in de strijd, doch alle aanvallen mislukten met de meest ernstige bloedige verliezen voor de Bolsjewisten, die 732 gevangenen in Duitse handen lieten. Goede resultaten werden in deze streek behaald, niettegenstaande de grootste moeilijkheden. Na dagen van onophoudelijke regen vonden de Duitse troepen moerassige wegen, die het vooral moeilijk maakten om voorraden en artillerie aan te voeren" (Berlijn, (AP) 8.9).

LENINGRADS VERDEDIGERS HOUDEN STAND.

Leningrads bevolking, die reeds lang geleerd heeft bereid te zijn om te sterven voor de revolutie, vocht zij aan zij met het Rode leger om het ijzeren getij van de Duitse invallers af te slaan. Of zij grond winnen, kon niet worden uitgemaakt uit de militaire berichten van de Sovjets van hedenavond. Leningrads radio-uitzendingen ademden tarting, terwijl de arbeiders, soldaten en matrozen beloofden de stad tot de dood te zullen verdedigen. Men gaf echter toe, dat de stad zich thans in de frontlinie bevindt van een heftige slag. „Wij hebben een muur van staal opgeworpen rond de stad", zeide een spreker met een stem vol aandoening, terwijl hij het vertrouwen uitsprak, dat de Duitsers zouden worden verdreven.

Geen ogenblik hebben de Sovjetleiders vergeten, dat de parel Leningrad op het spel stond, toen de Duitse legers in de wereldoorlog tot dicht bij het industrie-centrum en havenstad kwamen. Jarenlang hebben zij zich gewijd aan het omzetten van het gehele gebied rond Leningrad in een grote sterkte en van die uitgestrekte ruimte met bunkers, kazematten en forten, vermeerderd met duizenden nieuwe barricades, loopgraven, prikkeldraadversperringen en vallen, vechten de Russen thans om de stad te redden, die, gelijk de traditie zegt, gebouwd is op de beenderen van Tsaar Peters onderdanen.

De Sovjetverhalen hoe de slag verliep, gaven weinig biezonders over de posities van de strijdkrachten, doch beschreven de moedige tegenaanvallen. Gezegd werd, dat een cavalerie-afdeling doorsloeg naar de Duitse achterhoede in een zwepende onderneming, welke den Duitsers 1200 doden en 500 gewonden kostte. Een Staf-hoofdkwartier werd genomen en een Duitse Generaal gedood. Aan het centrale front, waar een serie tegenaanvallen reeds wekenlang wordt ondernomen, wordt een nieuw treffen gemeld, waarbij een Russisch bataljon een Duitse aanval op grote schaal afsloeg in een gevecht van 24 uur. De Duitsers verloren hierbij 600 man.

Tamelijk schaarse berichten uit deze sector ten Westen van Moskou gaven echter te kennen, dat de operaties aldaar verslapten. In het Zuiden woedden nog steeds hevige gevechten, waarbij de Duitsers voortgingen te vechten langs de toegangswegen van Kiev en het geïsoleerde Odessa aan de Zwarte Zee. Het beleg van Odessa is thans een maand oud, terwijl bij Kiev de Duitsers werden tegengehouden sedert de eerste week van Augustus.

In het verre Noorden vochten de Russen ook hevige aanvallen af. Sovjet-berichten gaven te kennen, dat de Finse pogingen om de Murmansk-Leningrad spoorlijn door te snijden in de buurt van Kesteng, werden afgeslagen (Moskou, (AP) 8.9).

PREMIER KONOYE ZAL SPREKEN.

Gemeld wordt, dat Premier Konoye van plan is deze week een speech te houden of een andere bekendmaking te doen. Geen aanduiding werd gegeven naar den aard daarvan. Ongeveer 2 weken geleden zond de Premier een persoonlijke brief aan Roosevelt (Tokio, (AP) 8.9).

DE TOESTAND IN FRANKRIJK.

De Duitsers maakten bekend, dat een Fransman op 1 September werd doodgeschoten volgens opdracht van de Krijgsraad te Nantes, omdat hij Franse oorlogsgevangenen heeft helpen ontsnappen naar het onbezette gebied. De bekendmaking, die in een nieuwsblad te Nantes verscheen, zeide, dat hij werd doodgeschoten, omdat hij vijandelijke strijdkrachten had geholpen, in verband met het feit, dat aan de gevangenen de mogelijkheid was gegeven om zich te voegen bij de volgelingen van De Gaulle of het Britse leger.

Het officiële agentschap publiceerde een uittreksel uit het Parijse nieuwsblad „Cri du Peuple", waarin de situatie in Parijs werd vergeleken met een open oorlog.

Gezaghebbende Vichy - bronnen schreven de uitbarstingen en vooral de schietpartijen in Parijs toe aan een communistische samenzwering, welke tot doel heeft Duitsland troepen te doen weghalen van het Oostfront. Zij zeiden speciaal, dat de arrestaties volgden op een serie demonstraties op 15 en 16 Augustus in de Joodse buurten in de 15de en 20ste arrondissementen. In verband hiermede werd bekend gemaakt, dat 3 gijzelaars op Zaterdag werden doodgeschoten door de Duitsers in wedervergelding voor de aanval op een Duitsen sergeant. Dezen waren alle communisten, waarvan de namen niet zijn onthuld. Zij werden gevangen gezet op 13 Augustus na anti-Duitse demonstraties in de wijk Porte Saint Denis in Parijs en bevonden zich onder de 60 andere personen, die ervan beschuldigd werden communist te zijn, volgens deze mededeling. In gezaghebbende kringen zeide men, dat de gehele groep nauwkeurig werd ondervraagd en dat slechts zij als gijzelaars werden beschouwd, wier communistische gezindheid zonder twijfel bewezen werd. Masse en Valensi werden beschouwd als gematigden. Masse, die Minister van Justitie was in het Poincaré-kabinet in 1922, was een lid van de democratische alliantie, waarvan Pierre Etienne Flandin vroeger hoofd was. Gemeld werd ook, dat de politie zoekt naar een medeplichtige van Paul Colette, die, naar men gelooft, hem zou hebben geholpen aan het wapen, waarmede hij op de leiders van de samenwerkingsgroep Pierre Laval en Marcel Déat schoot. Te Versailles waar Laval en Déat herstellende zijn, werden 4 verplegers in een nabijzijnd sanatorium gearresteerd als verdachte communisten (Vichy, (AP) 8.9).

8 COMMUNISTEN IN MARSEILLE VEROORDEELD.

De anti-communistische rechtbank veroordeelde 8 spoorwegarbeiders tot ernstige straffen voor het verspreiden van communistische strooibiljetten. 5 Werden in totaal veroordeeld tot 45 jaar zware arbeid en 100 jaar gedwongen woonplaats. 3 Anderen werden in totaal veroordeeld tot 15 jaar gevangenisstraf en 4000 gouden francs boete. Een aantal anderen werd veroordeeld voor het schrijven van slagzinnen op muren (Marseille, (AP) 8.9).

Het nieuws van vandaag.

In 1596 zeilde de Nederlandse expeditie o.l.v. Heemskerk, Barentsz en De Rijp naar het hoge Noorden om een andere route naar Indië te ontdekken. Zo werden Nova Zembla en Spitsbergen ontdekt. Geen mens, die meer iets van Spitsbergen afwist, tot historici later eens ontdekten, dat in de 12e eeuw de Noren er ook al geweest waren. De historische ontdekking evenwel staat op naam van ons eigen volk, en aan onze koene vaderen en onze roemruchte vloot herinneren tot de huidige dag Nederlandse namen van het smijdige Smerenburg tot aan de Hinlopenstraat, Amsterdameiland, Nieuw Friesland, waarvan verschillende namen in hun oorspronkelijke Nederlandse vorm zijn overgegaan in andere talen. De Geallieerden, Britten en Vrije Noren o.l.v. de Canadezen, hebben de eilandengroep van Spitsbergen thans bezet. Vijf grote eilanden zijn het met wat kleinere ertussen. Voornaamste producten van het eiland waren eens de walvissen, en toen die op waren, de steenkool (700.000 ton per jaar). In rijker mate levert het eiland ijsstormen, gletsjers, sneeuw. De temperaturen variëren er toch wel. Als het er warm is, wijst de thermometer — 18° C. aan; als het frisser is — 50° C. De bevolking zijn bijna niet te benaderen vanwege de ijsbergen. De zee is er bovendien ondiep en het ijs hoopt zich steeds op om van tijd tot tijd donderend in een te storten en...... nieuwe ijshopen te vormen. De bevolking is blank, bestaat uit 2600 levende zielen. Spitsbergen behoort sedert 1920 aan Noorwegen (voordien eigenaar onbekend!). Het ligt aardig op weg naar de Noordpool: 750 mijl er vandaan (en 2500 mijl van Schotand).

Vogend feit van de dag is het enorme succes van de Russen aan het midden-objectief. De Russen behalen de grootste overwinning bij Smolensk sedert het begin van de oorlog (aldus Moskou). Duitse divisies vliegen in stukken (blz. 3).

Derde feit van vandaag is de volgende U.S.A.-boot, die tot zinken werd gebracht nu de „Steel Seafarer" in de Rode Zee (vorige gevallen: Zamzam, Robin Moor, Greer (blz. 1).

Tenslotte is het van belang, dat Japan een ophaaldienst heeft ingesteld om zijn onderdanen uit Britse gebieden weg te halen (blz. 1).

In Frankrijk wordt het nog steeds oproeriger. Sabotage neemt hand over hand toe. Parijse pers spreekt van open oorlog (blz. 1). In Nederland blijft men niet achter. Een sergeant van de Nederlandse stormtroepers werd in zijn nek gestoken. In Den Haag zondigt men en masse tegen de verduisteringsmaatregelen (blz. 2).

Nadere biezonderheden over het door de maneschijn idyllische bombardement op Berlijn, dat in een vlammenzee herschapen werd, en waarover gisteren reeds terloops een en ander werd gemeld, staat op blz. 1.

Pater de Bruyn, bekend om zijn liefde voor het jeugdwerk (hij is de man van de K.S.C.) schrijft op de hem eigen warme wijze over het meest gezegende oord van Curaçao, de jongens van Brakkeput, op blz 2.

Over de Imperiale Raad vervolgen de Heren Weber en Weeber (resp. met één en twee e's), Redacteur Wever en de Heer de Wit hun uiteenzetting op blz. 4.

Weer een U.S.A.-boot tot zinken gebracht.

Japan gaat onderdanen ophalen.

NOORDAMERIKAANS SCHIP TOT ZINKEN GEBRACHT.

Van betrouwbare Britse zijde wordt gemeld, dat een Duitse lange-afstandsbommenwerper, welke opereert uit Griekenland, het Noordamerikaanse koopvaardijschip „Steel Seafarer" in de Rode Zee tot zinken heeft gebracht. Een Brits oorlogsschip pikte de schipbreukelingen van de „Steel Seafarer" op. Deze werden aan land gezet aan de Westelijke kust van de Golf van Suez tussen de oliehaven Hurghada en Dishet el Tabaa. (Caïro, (AP) 9.9).

Het tot zinken brengen van het Noordamerikaanse koopvaardijschip in de Rode Zee, de route waardoor de materialen naar het Midden-Oosten worden verscheept, heeft de crisis tussen de Verenigde Staten en de As verscherpt over de quaestie van vrijheid op zee. Het slachtoffer van de laatste aanval, het tweede incident in minder dan een week, was het 5719 ton grote vrachtschip „Steel Seafarer", dat op 7 September tot zinken werd gebracht door bommen van een vliegtuig van onbekende nationaliteit. Het State Department maakte bekend, dat de bemanning van het schip, ongeveer 20 man, ontsnapte, doch dit feit verminderde weinig de ernst waarmede het nieuws gisterenavond in Washington ontvangen werd. In sommige kringen is men ervan overtuigd, dat President Roosevelt zal mededelen, dat van nu af de Verenigde Staten geweld tegen geweld zullen plaatsen, elke keer als men zuks ontmoet op de Oceanen.

Er zijn levendige gissingen of de Administratie de koopvaardijschepen zal gaan bewapenen, die op gevaarlijke routes varen, zodat deze in staat zijn zich te verdedigen. Het nieuws van het zinken werd aan het State Department gemeld door Alexander Kirk, den Vertegenwoordiger der Verenigde Staten in Caïro. Het State Department gaf de plaats niet op waar het schip tot zinken werd gebracht, de omstandigheden van de aanval of dat het schip zich op weg naar Egypte bevond of op de terugweg naar huis. (Washington, (AP) 9.9).

Gezaghebbende Duitsers deelden mede, dat zij thans nog niet in staat zijn commentaar te leveren op het zinken van het Noordamerikaanse vrachtschip in de Rode Zee. In andere kringen zeide men, dat het nieuws van het zinken van een Noordamerikaans vrachtschip in de Rode Zee niemand behoefde te verbazen. Men zeide, dat dit gebied door de Italianen reeds lang tot oorlogszone was verklaard. (Berlijn, (AP) 9.9).

NIEUWE BEWIJZEN VAN DUITSE ONMENSELIJKHEID.

Honderden Joden in Hannover ontvingen het berichtje, dat zij hun woningen binnen 24 uur moeten verlaten. Zij hebben toestemming om slechts de meest noodzakelijke voorwerpen en meubelen mede te nemen en ontvingen de mededeling, dat de rest van hun goederen zou worden verkocht. De opbrengsten daarvan zullen hun worden overhandigd te gelegener tijd (Berlijn, (AP) 8.9).

De Minister van Binnenlandse Zaken gaf een decreet uit, dat aan de Joden in Duitsland verboden zal zijn na 15 September nog decoraties en andere eerbewijzen te dragen, welke hun werden toegekend. Dit slaat zelfs op de Joodse helden van de vorige wereldoorlog (Berlijn, (AP) 8.9).

JAPANNERS EVACUEREN BRITSE GEBIEDEN.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken maakte bekend, dat Japan schepen zendt naar Groot-Brittannië en de Britse Dominions om de Japanse onderdanen te evacueren. Drie schepen zullen worden gezonden: Een naar Malakka, een naar het Midden-Oosten en Oost-Afrika en een naar Europa, teneinde de Japanners uit het Britse Imperium te evacueren. De route van het schip naar Europa werd niet onthuld, doch het schip zal waarschijnlijk om Kaap Hoorn varen. Ook brengt het schip diplomatieke plaatsvervangers naar Europa (Tokio, (AP) 9.9).

DE JAPANSE PERS OVER HET „GREER" INCIDENT.

Het gevecht tussen de torpedojager „Greer" van de Verenigde Staten en de nazie-duikboot trok de aandacht van de Japanse pers weg van de relaties tussen Japan en de Verenigde Staten en zelfs van de olieverschepingen van de Verenigde Staten naar Rusland.

Commentators, die speculeerden op de invloed van het zeegevecht op Japans politiek, waren van oordeel, dat dit nodig zou kunnen maken om de situatie in de Stille Oceaan opnieuw onder de loupe te nemen. Het Regeringsorgaan „Kokumin" legde het incident uit als zou Duitsland het niet langer nodig achten geduld te hebben met de Verenigde Staten. Hieraan voegde het blad toe, dat het incident bijdroeg in de wereldcrisis waarin Japans positie uiterst delicaat en belangrijk is geworden. De „Kokumin" zeide, dat in tegenstelling tot de Noordamerikaanse en Duitse bekendmakingen betreffende het zeegevecht, het te betwijfelen is of Japans verplichtingen in verband met het Driemogendheden-Pact zouden worden beïnvloed door een uitbreiding van het incident. (Tokio, (AP)

DE HEVIGE AANVALLEN OP DUITSLAND.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „De Royal Airforce viel in de afgelopen nacht objecten aan te Berlijn, Kiel en andere plaatsen in Duitsland en ook de dokken te Boulogne. De aanval op Berlijn werd ondernomen door een zeer machtige strijdkracht in de heldere maneschijn. Een groot aantal zeer explosieve en brandbommen werd geworpen gedurende de aanval, welke ongeveer 2 uur duurde. Grote branden ontstonden in de stad en uitgebreide schade werd aangericht. De scheepswerven te Kiel en de dokken te Boulogne werden ook hevig gebombardeerd en goede resultaten werden waargenomen. 4 Vijandelijke nachtgevechtsvliegtuigen werden vernield door onze bommenwerpers gedurende deze operaties. 20 Van onze bommenwerpers worden vermist. Vliegtuigen van het gevechtscommando vielen een aantal vijandelijke vliegvelden aan in bezet gebied in de afgelopen nacht. Een van deze vliegtuigen wordt vermist" (Londen, (AP) 8.9).

[Wederom blijkt hieruit de eerlijkheid van de Britse berichtgeving. Berlijn meldde hedenmorgen, dat 9 Britse bommenwerpers werden neergeschoten, hetgeen wel enigszins vreemd aandoet. Als men echter in aanmerking neemt, dat Berlijn op zulk een grote afstand ligt van Groot-Brittannië, is het best te begrijpen, dat beschadigde vliegtuigen op weg naar huis zijn neergestort. — Red.]

Onze Volkskinderen.

Brakkeput - het succes van ons Eiland - is vol!

Pater Irenaeus A. de Bruyn O.P., Directeur van huize Don Bosco, schrijft ons:

„De middelbare school is er! Schatten geld heeft zij gekost en zal zij blijven kosten. Ondanks de critieke tijden heeft de overheid het geld gevonden om dit prachtige gebouw te bekostigen. We gaan niet critiseren. We zouden noch Bestuur noch Staten, noch Inspectie van onderwijs door dit artikel willen kwetsen. Integendeel.

Doch we willen alleen vragen: Nu er zoveel geld is uitgetrokken voor de enkele bevoorrechten uit de betere standen, die dit onderwijs kunnen volgen, nu komen wij een lans breken voor ons volkskind.

Sommiger wenkbrauwen fronsen zich reeds. Wat? Wordt er dan niets gedaan voor het volkskind? Weet ge wat het onderwijs van het volkskind ons kost? Weet ge, dat er voor Scherpenheuvel, Santa Rosa en Brakke Put ook nog geld wordt uitgetrokken om niet eens te spreken van de Ambachtschool?

Ik wil niet beweren, dat er helemaal niets gedaan wordt voor het volkskind. Ik wil alleen maar heel bescheiden opmerken, dat er naar verhouding veel meer gedaan wordt in deze critieke tijd voor de beter gesitueerde kinderen, dan voor het volkskind. En dat het toch zo jammer is telkens maar weer te moeten horen als het om de volkskinderen gaat: we moeten sparen, we kunnen niets extra's doen.

Zo gaat het, als er wordt aangedrongen op een gesticht voor veroordeelde kinderen; zo gaat het, als er katholieke volksscholen moeten komen; zo gaat het ook voor Brakkeput ariba.

Enkele jaren geleden zijn de werkkampen opgericht. Gouvernement, C.P.I.M. en vooral het Vicariaat hielpen enthousiast mee. De eerste opzet der werkkampen was om de werkloze jongens in een veilig tehuis onder liefdevolle leiding de landbouw te leren beoefenen.

Deze opzet heeft slechts gedeeltelijk succes gehad. De jongens voelen over het algemeen weinig voor de landbouw, evenmin als hun ouders. Alle optimisme ten spijt blijft de droogte het grote obstakel voor een winstgevend landbouwbedrijf. Alleen als onze jongens de Chinese werkwijze willen volgen, zou het gaan. Maar dat kan niemand vergen.

Werkkamp werd groot succes, toeloop werd enorm.

Is dan het werkkamp een mislukking geworden? Volstrekt niet. Integendeel zelfs! Alleen heeft, door de ondervinding geleerd, het werkobject een wijziging ondergaan.

Immers wat is het geval?

De jongens willen gaarne een vak leren. Niet in de grond werken met een piek, maar timmerman, metaalbewerker, monteur of electriciën worden. Dit is hun ideaal en dat hunner ouders. Hierin zien ze een bestaansmogelijkheid. En deze bestaansmogelijkheid is er werkelijk zo lang er op Curaçao industrie blijft.

Want er is in de groot-industrie een geweldig tekort aan vaklieden. Dit behoef ik niet te bewijzen. Iedereen weet het.

Gehele Gebiedsdeel profiteert ervan, tot het kleine Saba toe.

Welnu, we zijn op Curaçao in het gelukkig bezit van een Ambachtsschool. Dat is de school voor den volksjongen. Niet alleen voor dien van de stad, maar ook voor de jongens van buiten en van de eilanden. Hoe meer volksjongens die ambachtsschool bezoeken, hoe beter het is. Hoe meer ambachtslieden er komen op Curaçao, hoe meer het peil der bevolking stijgt.

Maar wat is het geval? De jongens van buiten (denk maar eens aan Barber of Westpunt) kunnen kwalijk elke morgen naar de school in de stad komen om in de namiddag weer naar huis te gaan. Enige ouders van buiten, die ten koste van vele offers hun kinderen toch naar de Ambachtsschool wilden sturen, lieten de jongens de gehele week in de stad. 's Zaterdagsmiddags mochten ze dan naar huis.

Heel enkelen van die jongens zijn bij broers of zusters, die toevallig in de stad wonen. Maar het gros was ingekwartierd bij oude vrouwen, die koffie zetten en voor verdere voeding en ligging zorgden, doch die absoluut geen macht over de jongens hadden. Wat was het gevolg? Dat na een tijdje die jongens naar ziel en lichaam bedorven waren en soms zelfs wegens ongeschiktheid van school moesten worden weggestuurd. Ze hadden zich vergooid of waren verdronken voor ze water hadden gezien.

Het bestuur van de Ambachtsschool, hoewel het zo gaarne de deuren wagenwijd had opengezet voor de tientallen volksjongens van de cunucu, die bij het verlaten der lagere school naar verdere ontwikkeling hunkerden en deze ontwikkeling broodnodig hadden, moest den meesten ouders aanraden hun kinderen in de cunucu te houden, wilden ze niet naar ziel en lichaam verloren gaan.

Sedert twee jaar is er echter verandering in deze toestand gekomen en wel door het Werkkamp.

Hoe dat mogelijk is?

Heel eenvoudig. Toen de jongens in Brakkeput geen landbouw wilden beoefenen en smeekten om een vak te leren, begonnen de Broeders, waaronder enige zeer goede vaklui, de jongens langzamerhand te vormen tot handwerklieden. Men ontdekte echter spoedig dat velen dezer jongens méér konden leren dan enkel practijk..

Verschillende jongens waren zeker in staat een volledige ambachtsschoolcursus te volgen.

Nu waren er 2 mogelijkheden. Naast de bestaande Ambachtsschool in de stad een tweede op te richten op Brakkeput, of de kampjongens, die er voor in aanmerking kwamen, 's morgens naar de stad te brengen en 's namiddags weer terug te halen.

De eerste mogelijkheid was de duurste, daar werd dus van afgezien. De tweede mogelijkheid werd dus aangenomen en in overleg met Zijne Excellentie den Gouverneur en met den Heer Inspecteur werd het toegestaan, dat de kampjongens, die er aanleg voor hadden, de Ambachtsschool in de stad mochten bezoeken.

Dit had echter onmiddellijk het gelukkig gevolg, dat ook ouders, die hun kinderen gaarne naar de Ambachtsschool wilden sturen, maar omdat ze te ver weg woonden, hun kinderen niet durfden risqueren in de stad te laten overnachten, nu een pracht gelegenheid kregen hun kinderen aan de Broeders toe te vertrouwen, zodat in een ommezien van tijd huize Don Bosco (Brakkeput ariba) vol was.

„Zij zegenen de Broeders......"

Onder degenen, die deze ontwikkeling van ons werkkamp van nabij hebben gevolgd, oordelen de meesten, dat het een pracht oplossing is. Zij zegenen de Broeders, die door de omstandigheden, of liever door Gods Voorzienigheid geleid, zulk een schitterend succesvol werk voor ons volkskind verrichten.

Er zijn echter altijd zwartkijkers en deze maken twee moeilijkheden. De eerste is deze: Ja maar, daar is het werkkamp toch niet voor opgericht. Wij antwoorden hierop: Toegegeven, wat het werkobject aangaat, maar niet toegegeven, voor wat de bedoeling aangaat, waarmee het kamp is opgericht. De bedoeling was onze volkskinderen op te voeden tot nuttige burgers en ze van ledigheid ver te houden, terwijl ze nog te jong waren om bij vreemden te gaan werken. De opzet was dat dit zou geschieden, op de eerste plaats door het beoefenen van de landbouw. Dit werkobject is ten dele veranderd in ambachtsonderwijs. Is dit niet eer een verbetering?

De tweede moeilijkheid is deze: Goed, als die jongens dan beter een ambacht leren, maak dan in de stad een kosthuis. Dan hebt u het vervoer niet te betalen. Ik zou u willen vragen: hebt u zo'n huis? Groot genoeg om een zestigtal jongens te bergen. En wat doet u in de vrije tijd met die jongens? Dan gaat u er zeker mee naar de cunucu? Och, komt u eens kijken en dan zult u zelf zien, dat de plantage, waar de jongens nu zijn, de ideale plek is voor een kostschool. Bossen, zee, voetbalvelden, geen last van de buren en de buren niet van ons.

[De Redactie, dit ideale oord, kennende, wil deze mening extra onderlijnen. Er is voor onze jongens geen heerlijker oord denkbaar dan de natuur van Brakkeput, met zijn sportvelden, baaien om te zwemmen, zijn bossen en landauwen, zijn terrassen om het oog te doen weiden, zijn rustige kapel en zijn beminnelijke altijd gereed staande Broeders van den Apostel der liefde].

Maar nu kom ik eigenlijk pas, waar ik zijn wil. Ieder die het voorgaande heeft gelezen zal inzien, dat wat de middelbare school is voor de meer gegoede kinderen, **de Ambachtsschool in combinatie met Huize Don Bosco** is voor onze volkskinderen.

Welnu, waarde lezers, huize Don Bosco is **vol.** Op het einde van het jaar gaan er ten hoogste tien jongens weg en 40 staan er zeker klaar om te worden opgenomen.

Wie heeft medelijden met onze volkskinderen? Bij tientallen vindt u ze in de cunucu, te oud voor de school, te jong voor een baan, tenzij als loopjongen of plantenbegieter.

Ook Bonaire doet jaarlijks aanvragen bij het dozijn, zowel voor de Ambachtsschool als voor het kamp. Want de jongens, die de school niet kunnen volgen, krijgen toch nog op huize Don Bosco gelegenheid **practisch** een vak te leren.

Brakkeput heeft niet de ½ nodig van wat de neutrale A. M.S. kostte.

Om het volgend jaar aan de nieuwe aanvragen te kunnen voldoen, moet er gebouwd worden en moet er meer subsidie komen voor het onderhoud van de jongens.

Wie zal ons helpen? Neen, we behoeven niet de helft te hebben van wat de middelbare school kostte. We vragen slechts het hoog nodige om 30 à 40 jongens meer te huizen en te voeden.

Het is voor **onze volkskinderen,** Hooggeacht Bestuur, Heren Staten leden. Het is voor een betere toekomst van onze arme kinderen.

Wie helpt???

BETER VOEDSEL GEVRAAGD.

In het Alg. Hand. van 19 Augustus staat het verslag van een vergadering van Noordhollandse burgemeesters onder voorzitterschap van den Directeur-Generaal van „Winterhulp" Piek, welke laatste vertelde, dat „Winterhulp" een onderafdeling zou krijgen, welke „Nederlandse Volksdienst" zal heten. Piek sprak uitvoerig over medische hulp aan de bevolking, waarop de Helderse Burgemeester **Ritmeester** opmerkte: „Het zou beter zijn te zorgen, dat de bevolking meer en beter voedsel krijgt dan nu over medische hulp te praten, want het eerste maakt het tweede meestal overbodig."

Dezelfde burgemeester sprak er zijn verwondering over uit, dat de „Nederlandse Volksdienst" wilde zorgen voor de onderbrenging van duizend Belgische kinderen in Nederland, „terwijl Nederlandse kinderen zo allernoodzakelijkst meer voeding behoeven".

Piek legde uit, dat de uitnodiging van duizend Belgische kinderen was uitgegaan van den burgemeester van Breda (Curaçao's oud-Gouverneur **Van Slobbe**) als uiting van dankbaarheid voor de hulp, die Belgen aan gevluchte Bredenaars hadden geboden in Mei 1940, maar dat Breda de kinderen niet kon herbergen, omdat er zoveel diphterie heerst.

EEN DAPPER NEDERLANDS MEISJE.

De vrouw van een geallieerd diplomaat, die na meer dan een jaar in Zwitserland te hebben gewoond, via Portugal te Londen aankwam vertelt in de Daily Mail: „enkele dagen voordat ik Zwitserland verliet, ontmoette ik een blond Nederlands meisje van 17 jaar die op haar eentje van Nederland naar Zwitserland was komen fietsen. Zij bleek een jeugdig lid te zijn van een van de vele sabotagegroepen, die in bezet Nederland de strijd tegen de Duitsers voortzetten, en die weer deel uitmaken van een uitgebreid netwerk van ondergrondse sabotage dat over geheel Europa is verspreid. Zij vertelde, dat elke groep uit niet meer dan zes leden bestaat en dat de leiders zelfs aan de leden niet bekend zijn. Dit meisje en haar groep hadden o.a. met bommen een grote electriciteitsfabriek opgeblazen. Zij kreeg een waarschuwing dat de Gestapo haar op het spoor was en was met veel moeite naar Zwitserland te ontkomen."

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Er mag weer worden gevaren op de Kralingse Plas en op de Friese meren, mits de boten 's nachts goed worden opgeborgen en: de boten mogen nergens anders heengaan (men mag, met andere woorden, dus niet proberen naar Engeland over te steken).

— N.S.B.'er Damage, Secretaris van het Agrarisch Front en „hopman" van de W.A., is door Seyss Inquart aangewezen om „eenheid" (d.w.z. N.S.B.-eenheid) onder boeren en tuinders tot stand te brengen.

— Generaal Christiansen heeft geproclameerd, dat „samenscholen rond een Brits vliegtuig beschouwd zal worden als een vijandelijke daad."

— De Najaars-Jaarbeurs te Utrecht heeft een landbouw-technische afdeling, waarvan alle exposanten (op twee na) Duitse firma's zijn.

— De heer **Graadt van Roggen** is afgetreden als Directeur-Generaal van de Jaarbeurs en is opgevolgd door Mr. Milius.

— Zo „leuk" is de positie van N.S.B.'ers in Nederland, dat te Oud-Beyerland luidsprekers waren aangebracht buiten de zaal om hen, die niet naar binnen durfden te gaan, toch te laten mee „genieten".

— Het Franse Consulaat-Generaal te Batavia zal worden gesloten.

— Het „Utrechtsch Dagblad" (16 Augustus) deelt mede, dat het ene ei per week zal worden: een ei per maand!

— De Delftse politie looft *f* 5.000.— uit voor de ontdekking van de(n) moordenaar(s) van den 19-jarigen N.S.B.'er Hugo de Man. Twee met name genoemde en thans onvindbare studenten worden verdacht.

— Het overlijden wordt gemeld van Amsterdams ex-brandweercommandant **C. Gordijn,** en van Weltevredens ex-P.T.T.-Directeur **F. Bakker.**

— Van Rappard, leider van de N.S.D.A.P., heeft besloten — in concurrentie met de N.S.B. — een eigen bataljon te vormen om in Rusland naast de Duitsers te gaan vechten

— We W.A. „sergeant" J. Jansen, die gedurende een nazie-mars door Utrecht aangevallen werd, is aan zijn wonden overleden.

Nederland

GROEIENDE WEERSTAND IN NEDERLAND.

N.S.B.-er in de nek gestoken.

Het Nederlandse nieuwsagentschap van de Nederlandse Regering te Londen maakte bekend, dat de anti-nazie weerstand een nieuwe hoogte heeft bereikt in Nederland met de moord van een sergeant van de „verachtelijke organisatie der „Nederlandse Stormtroepers". Hij stierf Vrijdag na in de nek gestoken te zijn bij een nazieparade te Utrecht. Gemeld wordt, dat een soortgelijke aanval geschiedde te Utrecht op 14 Juni toen een volgeling van de Nederlandse nazie-partij „Nationaal Socialistische Beweging" werd gestoken.

Een nieuwe vorm van Nederlandse weerstand is de schending van de verduisteringsmaatregelen. De Haagse politie-commissaris dreigde gas en electriciteit af te sluiten van de woningen, waarin deze maatregelen niet stipt werden nageleefd. Gedurende de maand Augustus werd de stroom afgesloten in 485 Nederlandse woningen en 7244 boetes werden opgelegd voor zulke schendingen, volgens het door de Duitsers gecontroleerde nieuwsblad „Algemeen Handelsblad". (Londen, (AP) 8.9).

NEDERLAND IS EEN GROTE STEUN IN DE OORLOGS-VOERING.

Zeelieden van zeven naties helpen Engeland met hun machtige gezamenlijke Armada van 1804 schepen, zo delen juist gepubliceerde officiële Engelse cijfers mede. De Britse geallieerden hebben tezamen 187 oorlogsbodems met standplaats in Engeland. Die hebben een bemanning van 14370 officieren en manschappen. De grootste geallieerde marine-machten zijn Noorwegen (58 schepen); Vrij-Frankrijk (42), **Nederland (39).**

De geallieerde handelsvloot telt 1617 schepen tezamen metende meer dan 7 millioen ton. Het Nederlandse marinepersoneel (buiten, dat in Nederlands-Indië) bevat **315 officieren en 3000 minderen,** de Nederlandse koopvaardijvloot bestaat uit **430 schepen** tezamen metend **2.25 millioen ton.** De geallieerde koopvaardij-verliezen bedroegen tot 1 Juli jl.: 335 schepen metende 1.502.393 ton. **Het aantal verloren gegane Nederlandse schepen: 77.**

„Winston Churchill is zeer onder de indruk van de oorlogsdaden der Nederlandse marine en koopvaardij, met name van de „Van Kinsbergen", zo zeide dezer dagen Sir Edward Campbell, Secretary Chancellor of the Exchequer en oud Brits-Consul in Batavia. Sir Edward sprak in vloeiend Nederlands voor de B.B.C. Hij zeide, dat **Nederland een grote hulp voor de geallieerde oorlogvoering is, evenals de houding van Nederlands-Indië, Curaçao, Suriname en niet te vergeten de houding van onderdrukt Nederland zelf.**

ONRECHTSPREKERS. AANGEWEZEN.

De „nieuwe orde" is niet gediend van een geblinddoekte Themis. Hitlers Godin der Recht moet met slaafse ogen naar de wenken van dén gebieder kijken. Haar weegschaal is vervangen door het hakenkruis. De onpartijdigheid van den Nederlandsen rechter behoort niet thuis in het stelsel der nazies. Dies zijn nu in Den Bosch, Arnhem, Den Haag, Amsterdam en Leeuwarden colleges van „vrede-rechters" benoemd. Deze nieuwe rechters moeten vonnissen in politieke vergrijpen, (lees: quaesties gerezen tussen Nederlanders en N.S.B. 'ers), van de Vijf Haagse „vrede-rechters" zijn er drie lid van de N.S.B.

Curaçao.

RENTEBETALING NATIONALE SCHULD.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

De Nederlandse Regering te Londen heeft het altijd zeer gewenst geacht om met zo weinig mogelijk vertraging de dienst, voorzover deze rentebetaling betreft, te hervatten op dat gedeelte der Nationale schuld, dat onmiskenbaar niet in vijandelijk bezit is. Onderzoekingen in dit verband eisten uiteraard veel tijd, maar de Regering is thans in staat aan te kondigen, dat binnenkort betaald zullen worden de per 15 Mei 1940 vervallen coupons aan de houders van obligaties, welke aangemeld werden in overeenstemming met de aanwijzingen van de regering. Coupons zijn betaalbaar te Londen bij B. W. Bleydenstein & Co.; te New York bij een nader aan te wijzen instelling; in Zwitserland bij een nader aan te wijzen instelling; Nederlands-Oost en West-Indië: Batavia, Javase Bank; Curaçao: Curaçaose Bank; Paramaribo: Surinaamse Bank.

ROUWBEKLAG VAN Z.E. DEN GOUVERNEUR.

Namens Z. E. den Gouverneur bracht de Gouvernements-Secretaris, Dr. Carl F. Gronemeyer, een bezoek aan den consul der Verenigde Staten om zijn condoléance aan te bieden bij het overlijden van mevrouw Sara Delano Roosevelt, de moeder van President Roosevelt.

Tevens zond Z.E. de Gouverneur een telegram van rouwbeklag aan den President.

CURAÇAO EN ZONDAGSRUST.

Dit actuele probleem, ook in „Dagblad Amigoe di Curaçao" reeds uitvoerig behandeld, heeft ook de aandacht van de gereformeerden al... In „De Gids" verschijnt een zeer zake kundige behandeling van het probleem en al gaan wij zelf niet zover als de artikelenschrijver van „De Gids", ook in ons blad is er telkens op gewezen, dat de havendrukte van Curaçao (waarin ook in de vredesjaren, die achter ons liggen de Zondag een werkdag was) een Christelijke natie onwaardig is.

Terecht vraagt „De Gids", of men er nog langer de invoering van de Zondag zal blijven kunnen tegenhouden met argumentaties als „onnodig, economisch, schadelijk" e.d. Of zal men aan de gerechtvaardigde verwachtingen, met name van den Christen-zeeman, tegemoet komen, tot eer van God en tot heil van het maatschappelijk leven?"

Ook van r.k. zijde is dit geluid telkens vernomen. Niet alleen ons eigen blad, maar ook het sociale weekblad „La Union" heeft er reeds enkele malen i.v.m. de grote r.k. feestdagen de aandacht op gevestigd.

Wanneer luistert men?

BRAKKEPUT GAAT ZIJN DIRECTEUR HULDIGEN.

Vernomen wordt, dat as. Zondag in het Huis van de Broeders Kruisvaarders van Sint Jan op Brakkeput een grootse huldiging zal plaats vinden van Pater de Bruyn. Pater de Bruyn is — gelijk bekend — directeur van deze mooie instelling en wijdt elders in dit blad een fijn doorvoeld artikel aan zijn instituut.

Deze huldiging zal nog een gedeelte uitmaken van de feestelijkheden, die georganiseerd werden i.v.m. Pater de Bruyns 25-jarig priesterjubileum. Over de programma-punten van as. Zondag volgt nog nader bericht.

AP-CORRESPONDENT BEZOEKT CURAÇAO.

Zaterdag arriveerde alhier de Heer Harold K. Milks, staf-correspondent van de „Associated Press". De Heer Milks bracht het weekeinde met bezoeken aan verschillende punten van het eiland door, reed verschillende malen langs de raffinaderijen en nam een zonnebad in Piscadera. Gistermorgen bracht de Heer Milks een bezoek aan de redactie van „Dagblad Amigoe di Curaçao" en de G.P.D., waarna enkele autoriteiten werden bezocht.

Correspondent Milks was overtuigd van alle onverbrekelijke banden tussen U.S.A. en de democratieën en meende, dat de intrede van Amerika in de oorlog niet ver meer verwijderd kan zijn. Indien wanneer Engeland verslagen zou worden, zou de situatie voor Amerika slecht worden. Het volk gewent zich meer en meer aan de oorlogsgedachte. Zeker is nog wel 80% tegen de oorlog, aldus de Heer Milks, maar wanneer het zover is, dat de oorlog verklaard wordt, dan draaien die 80% ineens bij. „Zo zijn de Amerikanen nu eenmaal."

„VERITAS" BIJ MEVROUW DE GROOT.

Gisteren bracht de damesvereniging „Veritas" een bezoek aan de ateliers van de schilderes, mevrouw De Groot. De ontvangst was zeer hartelijk en de begaafde schilderes gaf uitvoerige uitleggingen over haar methode van werken en haar onder handen zijnde schilderstukken.

FAMILIE SEPPEN OP REIS.

De Heer en Mevrouw Seppen-De Wekker alhier gaan eind dezer week voor 3 maanden naar de V.S. met hun gezin. De reis wordt gemaakt per K.N.S.M.-boot. Inspecteur Seppen zal, naar hij hoopt, 15 December as. weer in dienst zijn bij de recherche te Willemstad. Op het program staan een verblijf van enkele weken te New York en excursies door de V.S.

OFFICIËLE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: J. R. van Putten, veldwachter op Saba, 4 weken vrijstelling van dienst; ingang 9 September 1941.

Benoeming: Mej. C. L. Suarez, klerk op het kantoor van het Hoofd van de Dienst van het Kadaster, tevens Hypotheekbewaarder, tot plaatsvervangend Hypotheekbewaarder op Curaçao.

Eervol ontheven: A. C. Quast van zijn werkzaamstelling ter Griffie van het Hof van Justitie op Curaçao.

Commissie van Beheer der Gouvernementsboekerij en Openbare Leeszaal op Curaçao: Benoemd tot leden: Mevrouw L. Dekker-Saveur; Mr. E. Elias en C. J. H. Engels. Herbenoemd: J. Cohen Henriquez en C. G. Speklé.

Eervol ontslag aan: Jhr. E. W. de Jonge als lid van de Curaçaose Commissie Regeling Rechtsverkeer in Oorlogstijd; als plaatsvervangend lid van het Hoofdstembureau in de kieskring Curaçao en als lid van de commissie van administratie voor de strafgevangenis en het huis van bewaring op het eiland Curaçao; op zijn verzoek onder dankbetuiging voor de door hem als zodanig bewezen diensten.

Toelating: Captain John Blair Hardie van het Britse „Army Dental Corps" tot de uitoefening van de tandheelkundige praktijk op het eiland Aruba.

Bevordering: Th. H. Vermolen, D. T. Da Costa Gomez, J. C. Brouwers, G. Lugthart, A. M. L. Oehlers, L. O. Martina, V. A. Janga, G. van Balen, P. Elting en J. von Berg infanteristen 1ste klasse tot brigadier.

De Gouvernements-Secretaris,
C. F. Gronemeyer.

Politiek en Oorlog.

CHURCHILL GEEFT OVERZICHT VAN DE OORLOG.

Premier Churchill deelde mede in het Lagerhuis, dat hij en Roosevelt bij de historische ontmoeting op zee belangrijke beslissingen hebben bereikt omtrent de te nemen maatregelen om Rusland te helpen en de politiek om Japan in toom te houden en te voorkomen dat de oorlog zich zal uitbreiden naar de Stille Oceaan. Hieraan voegde hij toe, dat nauwe persoonlijke relaties zijn gevestigd tussen de hoge militaire, marine- en luchtvaartautoriteiten van de beide landen. Verder verklaarde hij, dat de verliezen van Britse en geallieerde schepen in Juli en Augustus slechts **een weinig meer waren dan een derde** van het totaal tonnage van as-scheepvaart, dat tot zinken werd gebracht door Britse en geallieerde duikboten en vliegtuigen. Dienovereenkomstig is er een stijging geweest in het tonnage en de waarde van de vracht, welke veilig de Britse kusten bereikt heeft. Elke nacht zaaien 30 tot 40 Duitse vliegtuigen mijnen in de Britse wateren. De buitengewone stijging in de vernieling van Duitse en Italiaanse schepen in de afgelopen 3 maanden is grotendeels toe te schrijven aan de ontwikkelingen van nieuwe en schitterende tactieken.

De vernieling van vijandelijke schepen door aanvallen van duikboten en vliegtuigen is enorm geweest. Verder zeide Churchill, dat „wij zelf definitieve verminderingen moeten verwachten in de militaire voorraden van Amerika, waarop wij hadden gerekend. Wij moeten bereid zijn voor ernstige offers op het gebied van ammunitie, teneinde aan de behoeften van Rusland te voldoen". Bij het beschrijven van de weerstand der Russische legers als schitterend, verklaarde hij, dat de Duitsers thans zeker de legers moeten onderhouden gedurende de Russische winter van de Noordelijke IJszee tot de Zwarte Zee.

Verder zeide hij, dat Britse duikboten in 1941 17 vijandelijke oorlogsschepen tot zinken hebben gebracht of ernstig hebben beschadigd. Ook vielen soms U-boten, behalve nog 105 voorraadschepen, als slachtoffer van haar torpedo's. Dit is een gemiddelde van 15 per maand. De schepen, die worden getorpedeerd variëren tussen lijnschepen van meer dan 20.000 ton, kaïken en schoeners geladen met troepen en oorlogsmaterialen. Wat betreft de situatie in Iran, zeide hij, dat alle Duitsers en Italianen moeten worden overgeleverd. Hij zeide: „Wij moeten de onttegenzeggelijke contrôle hebben van de waterwegen en de irrigatie van Basra tot de Kaspische Zee.

Ook moeten de Duitse en Italiaanse legaties uit Iran worden gezet. De Amerikaanse voorraden naar Rusland moeten naar het Russische centrum kunnen worden vervoerd in een steeds grotere stroom." Hij zeide, dat de Regering wacht op de aankomst van Harrimans missie, alvorens Beaverbrook en de anderen naar Moskou te zenden.

Verder waarschuwde hij, dat de tactieken van Hitler om botsingen te vermijden met Noordamerikaanse marinestrijdkrachten zouden kunnen veranderen, omdat Hitler het absoluut noodzakelijk acht, dat de kostbare ammunitievoorraden, die thans over de Atlantische Oceaan stromen, Groot-Brittannië niet bereiken. „De as gebruikt thans een groter aantal duikboten en langeafstandsvliegtuigen dan ooit tevoren en dit aantal zal waarschijnlijk nog vermeerderd worden. Onder de sterke Britse en Noordamerikaanse strijdkrachten op IJsland bevinden zich zeer belangrijke Noordamerikaanse en Britse marine- en luchtstrijdkrachten. Ruime vliegvelden worden er aangelegd."

Churchill verklaarde, dat machtige versterkingen het Nijlleger hebben bereikt en dat hij een belangrijk vertrouwen heeft, dat de Britten in staat zullen zijn Egypte met succes te verdedigen tegen een Duitse invasie over de Westelijke woestijn. Hij noemde de bezetting van Syrië, Irak en Iran als een versterking van Groot-Brittannië's positie in het Midden-Oosten. In Irak zijn er nog steeds gevaren, die de aandacht opeisen, doch deze behoeven geen grote onrust te veroorzaken. De onafhankelijkheid van Syrië is een voornaam deel van de Britse politiek.

Churchill beëindigde het oorlogsoverzicht met de verklaring, dat het geen tijd is voor bluf. Een jaar geleden leek de Britse positie echter hopeloos. „Thans kan gezegd worden, dat wij nog steeds meester zijn van ons lot en stuurman van onze ziel" (Londen, (AP) 9.9).

LENINGRAD NIET OMSINGELD.

Een Brits persbericht deelde mede, dat het zeker is, dat de Duitsers Leningrad niet hebben omsingeld. Hieraan werd toegevoegd, dat de Duitsers de stad slechts uit het Zuid-Westen tamelijk dicht zijn genaderd, doch niet dichtbij genoeg voor een practische beschieting op grote schaal (Londen, (AP) 8.9).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Grote Russische overwinning.

„Gedurende de dag van 8 September vochten onze troepen tegen den vijand langs het gehele front. In de Smolensk-sector werden de gevechten om de stad Yelnya nabij Smolensk, welke 26 dagen lang duurden, beëindigd. Hierbij werden een vijandelijke elite-divisie, de 15de infanterie-divisie, de 17de gemotoriseerde divisie, de 10de tankdivisie, de 137ste Oostenrijkse divisie en de 178ste-, 292ste- en 268ste infanterie-divisies verslagen. De overblijfselen van de vijandelijke divisies trokken zich haastig terug in Westelijke richting. Onze troepen bezetten de stad Yelnya.

Onze luchtmacht ging voort den vijandelijken troepen slagen toe te brengen bij de veldoperaties en vernielde vliegtuigen op de vijandelijke vliegvelden. **In de nacht van Zondag bombardeerden onze vliegtuigen Bucuresti.** Al onze vliegtuigen keerden naar hun bases terug. Op 6 September werden 62 Duitse vliegtuigen vernield bij luchtgevechten en op vijandelijke vliegvelden. Wij verloren 33 toestellen" (Moskou, (AP) 8.9).

DUITS LEGER VAN 115.000 MAN VERSLAGEN.

8 Nazie-divisies in stukken gehakt.

Gemeld wordt, dat de geslagen overblijfselen van een Duits leger van ongeveer 115.000 man zich in wanorde terugtrekt naar Smolensk na een vernielende nederlaag te hebben geleden tegen de Russen in een grote slag op de weg naar Moskou. Het Sovjetcommuniqué zeide, dat 8 nazie-divisies in stukken werden gesneden door de Rode legertroepen bij een fel tegenoffensief, dat 26 dagen geleden begon en gisteren het hoogtepunt bereikte met de verovering door de Roden van de spoorwegstad Yelnya op 200 mijl ten Zuid-Westen van Moskou en 40 mijl ten Oosten van Smolensk. Deze overwinning is de grootste, die door de Russen werd gemeld sedert het begin van de oorlog, die thans in de twaalfde week is. Militaire waarnemers spraken de mening uit, dat door dit succes de druk op Leningrad zou kunnen worden verlicht, doordat de Duitsers gedwongen zullen worden sommige troepen uit die sector weg te halen, teneinde de zakkende linies aan het centrale front te versterken. De bekendmaking van de herovering van Yelnya was de eerste Russische erkenning, dat de Duitse strijdkrachten erin slaagden om tot een afstand van 200 mijl van Moskou door te dringen. Het verlies van Smolensk werd toegegeven in het Sovjetcommuniqué van 13 Augustus, doch er waren geen berichten van een verdere Duitse opmars sedert die datum. De Russen noemden een der zwarthemden divisies, de „Elite Garde", de trots van Hitlers strijdkrachten, onder de verslagen divisies. Een Australische divisie, een gemotoriseerde divisie en 5 infanterie-divisies voltooiden de lijst. Het communiqué, dat melding maakte van de Sovjet-overwinning aan het centrale front, gaf echter geen duidelijk beeld van de toestand rond Leningrad, doch wijdde belangrijke aandacht aan de Russische guerilla-activiteiten ver achter de Duitse linies in dat gebied. Alle berichten van het front schilderden de bevolking van Leningrad af als vechtende zij aan zij met de Rode soldaten en elke voet grond betwistende met de nazie-invallers (Moskou, (AP) 9.9).

HOE DE RAF WRAAK NAM.

De Britse piloten vielen aan in een verwoede herdenking van een van Groot-Brittannië's meest tragische nachten en hamerden in de afgelopen nacht urenlang op Berlijn in een aanval, die officieel beschreven werd als de hevigste, die ooit op Hitlers hoofdstad werd ondernomen.

Het is een betaling in gelijke munt voor de brandbommen en brisantbommen, die bij de eerste massa-aanval op Londen vielen in de nacht van 7 op 8 September 1940, toen de aanval 8 uren duurde en volgens de Britten 65 vliegtuigen verloren gingen. 20 Britse bommenwerpers en 1 gevechtsvliegtuig uit een eskader van honderden vliegtuigen, die in de nacht in het witte maanlicht van een Indische zomer het Kanaal overstaken, werden neergeschoten door het defensieve Duitse vuur, doch dit was het totaal erkende verlies van het grote verjaardagsoffensief, dat niet slechts naar Berlijn sloeg, doch ook naar Kiel en andere verspreide punten in het Reich en langs de bezette Franse kust. 4 Duitse vliegtuigen werden neergeschoten

Het was in elk opzicht **een aanval van machtige omvang,** welke scherp illustreerde hoe Groot-Brittannië's luchtwapen versterkt is door de Noordamerikaanse vliegtuigen en in een jaar tijds gegroeid is tot het uitvoeren van een offensief, waar het eens wanhopig vocht om dit eiland te beschermen. Berlijn zelf zou, volgens het Ministerie van Luchtvaart, in lichterlaaie zijn achtergelaten met een serie van ontzaggelijke branden. De vlammenmuur was vooral dik rond een belangrijk Berlijns spoorwegstation. Het Duitse afweervuur was heet en onophoudelijk, behalve toen het verminderde bij de nadering van Duitse nachtgevechtsvliegtuigen.

Behalve deze heftige aanvallen op Berlijn, werden de scheepswerven in de marine-basis Kiel en de dokken te Boulogne in de nacht vooral hard getroffen. De Duitse vliegvelden werden ook over een uitgebreid gebied aangevallen. De serie van aanvallen gedurende het weekeinde strekt zich uit van Noorwegen tot Nederland en Bretagne in het bezette Frankrijk. Zo verwoed was de bestoking van Boulogne, dat de lucht daarboven de gehele nacht rood was en hedenmorgen de branden in en buiten de stad nog steeds zichtbaar waren van de kust van Kent af. De tegenactie van Duitsland gedurende het weekeinde werd hier als zwak beschreven. De Zuidoostelijke kust werd aangevallen en enige schade en ongevallen werden veroorzaakt in het Oosten van Engeland (Londen, (AP) 8.9).

100 RAF-VLIEGTUIGEN VIELEN KASSEL AAN.

Officieel wordt medegedeeld, dat ongeveer 100 vliegtuigen deel namen aan de Raf-aanval in de afgelopen nacht op Kassel, waar zich uitgebreide werkplaatsen bevinden van de Henschel-locomotieven. Niet een enkel vliegtuig werd vermist. 2 Leden van een bemanning werden gedood door een ongeluk. De aanval op de locomotieven-fabriek wordt vooral als belangrijk beschouwd met het oog op de Russische campagne (Londen, (AP) 9.9)

KOLONEL BRITTON DOET WEER EEN OPROEP.

Kolonel Britton, de radioleider van de „V voor Victorie" campagne, deed een beroep op de arbeiders van de door de Duitsers bezette landen om een „trage week" in te zetten, teneinde de productie te verminderen tot de kleinst mogelijke limiet om de Duitse oorlogsmachine te doen vertragen. (Londen, (AP) 8.9).

[illegible] ONDERHANDELINGEN TUSSEN V.S. EN ARGENTINIË.

Van betrouwbare zijde wordt gemeld, dat de Verenigde Staten hebben aangeboden om te onderhandelen over de aankoop van de gehele Argentijnse uitvoerbare productie van strategische materialen.

Geen officiële bevestiging was direct te verkrijgen en gezegd werd, dat mogelijke onderhandelingen in Buenos Aires zouden kunnen plaatshebben. (Washington, (AP) 8.9).

BOODSCHAP VAN ROOSEVELT EN CORDELL HULL AAN BRAZILIË'S PRESIDENT.

Roosevelt zond een boodschap aan President Don Getulio Vargas, waarin hij verklaarde, dat de hartelijke relaties tussen de Verenigde Staten en Brazilië de handhaving zijn van die principen waarop de wereld in de toekomst moet worden gebaseerd. In een andere boodschap van Cordell Hull aan den Minister van Buitenlandse Zaken Aranha verklaarde hij, dat de Amerikaanse republieken, gesteld tegenover agressieve machten, meer dan ooit de hechte vasthoudendheid nodig hebben, welke Brazilië heeft getoond ten opzichte van de principen der continentale solidariteit.

Roosevelts boodschap ter gelegenheid van Brazilië's 119de Onafhankelijkheidsdag werd gisteren verzonden. Roosevelts boodschap is gescheiden van de verklaring van den President, die namens Roosevelt gisteren door den Braziliaansen Ambassadeur werd voorgelezen in een uitzending naar Brazilië. (Washington, (AP) 8.9).

MEVROUW SARA DELANO ROOSEVELT OVERLEDEN.

Te Hyde Park overleed Mevrouw Sara Delano Roosevelt, de moeder van den President, op 87 jarige leeftijd. De echtgenote van President Roosevelt, Mevrouw Eleanor Roosevelt, was bij het sterfbed aanwezig. Door het overlijden heeft President Roosevelt de verklaring uitgesteld, welke hij op Zondagavond zou afleggen (Hyde Park, (AP) 8.9).

ZWARTE MARKT IN FRANKRIJK WORDT BESTREDEN.

De politie nam tonnen voedsel in beslag en arresteerde een onbekend aantal verdachten bij een actie tegen de zwarte markt, zowel in de onbezette als de bezette zones. De actie tegen de onwettige voedselhandel ging samen met de publicatie van cijfers, die te kennen gaven, dat het vlees-tekort toeneemt in de Parijse streek (Vichy, (AP)).

ALLERLAATSTE NIEUWS.

Uit Londen wordt gemeld, dat de Royal Airforce in de afgelopen nacht behalve Kassel ook Munster en andere plaatsen in West-Duitsland heeft aangevallen. Ook de dokken van Cherbourg werden aangevallen. Het DNB deelde mede, dat de Duitse Luftwaffe in de nacht met succes Moskou en Leningrad heeft gebombardeerd. In Moskou zou de autofabriek in brand zijn gezet. Ook een grotere groep fabrieksgebouwen zou zijn gebombardeerd. Uit Berlijn wordt verder medegedeeld, dat het Duitse artillerie-opleidingsschip „Bremse" verloren is gegaan na een kort gevecht met Britse oorlogsschepen in de Noordelijke wateren. De „Bremse" is een schip van 1400 ton. Britse marine-vaartuigen vielen een vijandelijk convooi aan in het Engelse Kanaal in de afgelopen nacht. Een voorraadschip van 3500 ton werd getorpedeerd. Dit schip is waarschijnlijk tot zinken gebracht. Ook werd een Duitse e-boot waarschijnlijk tot zinken gebracht. Een gewapende trawler werd in brand gezet. Bij een tweede aanval werd een schip van 4000 ton getorpedeerd. Het schip ontplofte met een geweldige knal en de wrakstukken vlogen de lucht in. Dit schip ging verloren. De Britse verliezen bij deze operatie waren 4 gewonden. Van gezaghebbende Duitse zijde beschreef men de Britse bezetting van Spitsbergen als brengende de Britten een stap dichter naar de Noordpool. De Duitsers zeiden, dat indien Spitsbergen enige militaire belangrijkheid had, men ervan verzekerd mag zijn, dat men de Britten vóór zou zijn geweest.

Duitse bommenwerpers vielen in de nacht Alexandrië en Port Said aan. De schade is gering. Bij het overzicht van Churchill voor het juichende Lagerhuis, verklaarde hij nog, dat de Duitsers erg worden gehinderd aan de Amerikaanse zijde van de Atlantische Oceaan door de machtige Amerikaanse vloot-strijdkrachten, die zonder ophouden de toegangswegen naar het Westelijk halfrond verkennen. „Dit is een grote hulp voor ons geweest", zeide Churchill. Ook zeide Churchill, dat de Duitsers „acoustieke" mijnen gebruiken alsmede „magnetische" mijnen in vele gevaarlijke combinaties.

Uit Moskou wordt gemeld, dat de Roemenen 20.000 manschappen verloren gedurende de laatste 10 dagen op de toegangswegen naar Odessa. De wegen liggen bezaaid met lijken van Roemeense soldaten. In de laatste 3 dagen werden twee Roemeense regimenten vernietigd. 300 Man werden gevangen genomen en bovendien een geheel eskader van de Koninklijke Roemeense cavalerie. Aan het centrale front achtervolgt het leger van Maarschalk Timosjenko de overblijfselen van de Duitse legers ten Westen van Yelnya. Gedurende de laatste 2 dagen werden de Duitsers 25 mijl teruggedreven en veroverden de Russen meer dan 50 dorpen en een gebied van 400 vierkante mijl.

De Amigoe-Enquête.

Een Imperiale Raad.

XIII.

(Voortzetting van de brief van den Heer Johan van de Walle.)

Om echter een goed-doordachte richtlijn te durven aangeven, heeft men wel...... wat tijd nodig.

Het vraagstuk heeft echter nog een andere zijde, die onze schroom om niet al te veel haast te tonen niet minder groot doet zijn. Minister Welter heeft gezegd in een persconferentie op Curaçao gehouden, dat de stem van het Nederlandse volk gehoord zal moeten worden, wanneer het er om gaat waarlijk hervormingen door te voeren. De commissie, waarop Hare Majesteit de Koningin gedoeld heeft, heeft dan ook alleen een voorbereidende taak. In de zeven in ons blad van gisteren geformuleerde opvattingen sluit men zich in vijf gevallen geheel of gedeeltelijk aan bij de houding van Minister Welter en beschouwt men deze oorlogsperiode ten hoogste als een periode van voorbereiding.

Slechts twee vertegenwoordigers van min of meer nationalistische Indische groeperingen dringen duidelijk aan op hervormingen **nu**. Het is bij deze twee Indische groepen, dat de Amigoe zich aansluit, daar het blad „uitstel van hervormingen, welke nodig geacht worden (het blad schrijft er niet bij, welke hervormingen men eigenlijk nodig acht) ongewenst noemt en tevens er op wijst, dat toezeggingen, die de regering thans doet, slechts van problematieke waarde zijn. Het blad wijst er voorts op, dat ons huidige ministerie in de „lucht hangt" en daar de Nederlanders in Londen niet „repraesentatief zijn" voor alle Nederlanders in het moederland, meent het blad, dat de regering dan best een adviserend lichaam kan gebruiken, samengesteld uit vertegenwoordigers van Curaçao, Suriname en Oost Indië (de volgorde is van de Amigoe redactie). Want zo'n raad zou, alweer volgens het blad, de mogelijkheid van contact tussen bevolking en regering in de hand werken. Want indien dat er niet is, dan naderen wij gevaarlijk dicht de dictatuur.

Deze laatste uitspraak heeft bij ons zekere reserve doen ontstaan. Tenslotte is het nog niet zo, dat de Koningin de eerste vrouwelijke dictator zou zijn en de Nederlandse regering een groepje machtswellustelingen, te vergelijken met de leidende figuren uit echte dictatuurstaten. Integendeel is onze Landsvrouwe ook door de wijze, waarop Zij zich tot de bevolking richt in hart en nieren democrate en heeft onze regering tot nog toe niet in het minst dictatoriale neigingen aan de dag gelegd. Zouden deze neigingen inderdaad op hevige wijze optreden, dan zouden we geheel het door de Amigoe ingenomen standpunt, aanvaarden. Nu echter komt ons dat alles nog een beetje praematuur voor."

Mr. F. K. WEBER schrijft:

„In antwoord op uw enquête geven wij hiermede onze mening omtrent een Imperiale Raad, die als adviserend lichaam, bestaande uit vertegenwoordigers der Nederlandse Gebiedsdelen, zou optreden.

In de eerste plaats verdient het volgens ons ten zeerste aanbeveling, gezien de tijdsomstandigheden, het oorspronkelijke plan, deze Imperiale Raad eerst na terugkeer in Nederland in te stellen, niet te wijzigen.

Ten tweede menen wij een zo sterk mogelijke vertegenwoordiging van de buiten Europa gelegen Gebiedsdelen in het beleid der toekomstige Regering (dus na de overwinning) zeer wenselijk te achten, waarnaar dan ook voor alles gestreefd zal moeten worden door de in te stellen Imperiale Raad."

Mr. LEON A. L. WEEBER schrijft:

„Moge ik vooropstellen, dat naar m.b.m. het idee van een Imperiale Raad, dus een Adviserend lichaam voor het gehele Nederlandse Imperium, à priori niet te aanvaarden is, want:

1) de samenstelling van zulk een Lichaam zou op zich reeds een staatkundig probleem van de eerste orde zijn. Hoe is b.v. de verhouding van Nederlands Indië — Curaçao? Die verhouding is m.i. practisch niet tot uitdrukking te brengen.

2) **A:** Moet die Raad, zoals hij dan eventueel samengesteld zou worden, in zijn geheel oordelen over alle problemen van de drie Nederlandse gewesten buiten Europa? Deze vraag moet al aanstonds negatief worden beantwoord, want mensen uit Curaçao kunnen zeer moeilijk oordelen over Oostindische problemen en omgekeerd;

of:

B: Is het de bedoeling, dat die Raad in Afdelingen wordt gesplist: maar dan is het staatkundig juister en eenvoudiger dat er niet één Raad komt, maar 3 adviserende lichamen respectievelijk voor Nederlands Oost-Indië, Suriname en Curaçao. Is dit voor ieder der gebiedsdelen noodzakelijk?

A: Curaçao en Suriname.

Gezien de betrekkelijk weinig merkbare oorlogssfeer, waarin deze gewesten tot nu toe zich bevinden, en gezien het feit, dat de problemen, die zich hier voordoen door de goede samenwerking tussen Volksvertegenwoordiging, Bestuur en Kabinet (Londen) aller betrekkelijk gemakkelijk worden opgelost, geloof ik niet, dat gedurende de oorlog de noodzakelijkheid van een vierde instantie zich hier zal' doen gevoelen. De problemen, die zulk een Lichaam wenselijk zouden kunnen maken, zijn van dien aard (het zullen alle oorlogsproblemen zijn) dat die beter daar waar de strijd gestreden wordt, kunnen worden bekeken.

B. Oost-Indië.

Voor dit gewest staan de zaken anders.

In hoeverre daar de noodzakelijkheid voelbaar is, is natuurlijk van hier uit zeer moeilijk na te gaan.

Wenselijk is het m.i. zeker, dat er tussen Bestuur en Volksraad enerzijds, en Kabinet (Londen) anderzijds, een schakel kome.

Onze Oost heeft een problemencomplex op zich zelf. Ze staat ook niet ver van het oorlogsgewoel af (Japan).

Ook bello-economisch zijn de problemen daar zo talrijk en groot, dat een Lichaam naast de Volksraad, los van een bepaalde invloedssfeer, geen overbodige luxe zou zijn.

Ik zou ook ten aanzien van dit Lichaam van een bolwerktheorie willen spreken.

Het moet als het ware een dam vormen tussen stromingen (en eventuele botsingen) tussen Kabinet en Volksraad.

Over de samenstelling van zulk een Lichaam in Indië, laat ik mij liever niet uit. Dat kunnen wij hier beter aan meer bevoegden dáár overlaten."

De Heer ARISTIDES WEVER, redacteur van de „Despertador" te Aruba, antwoordde via een artikel in zijn blad a.v.:

„Uit verschillende oogpunten bezien:

1. Persoonlijk, ben ik zelfs niet academisch geïnteresseerd. Ik beschouw mij zelf niet als een „vooraanstaande" persoonlijkheid volgens de mening van hen die de keus zullen doen.

2. Politiek, gelook ik, dat de stap democratisch verkeerd is. Wij weten heel goed, dat de „vooraanstaande" persoonlijkheden meestal zichzelf vertegenwoordigen en haar posities, dikwijls verkregen door de verdrukking en exploitatie van de massa en andere mindere lagen van de bevolking.

Het is ook een sociaal verkeerde stap, aangezien het de scheiding van de klassen zal doen voortduren, dikwijls vertegenwoordigd door generaties van eenzelfde familie, die zichzelf gaat voelen als gevormd uit de uitverkorenen, geboren om te leven op kosten van- en door de onwetendheid van de meerderheid.

Het zou geheel in tegenspraak zijn met eerlijke politiek en oprechtheid om erover te denken speciaal geplaatste persoonlijkheden uit te zenden, ten koste van ons budget, om te wonen en zich te voelen in Den Haag, terwijl, plaatselijk, wij nog niet de eerste grenspaal van ware democratie bereikt hebben, welke het algemene stemrecht is. Geef ons eerst een gedwongen algemeen stemrecht en onderwerp dan zulke vragen aan een publiek referendum."

De Heer LOUIS W. DE WIT schrijft:

„Naar aanleiding van uw enquête betreffende een Imperiale Raad, deel ik u mede, dat naar mijn mening een dergelijk lichaam in de toekomst zijn reden van bestaan kan hebben, nadat de oorlog door de geallieerden zal zijn gewonnen.

Ik ben het niet met hen eens, die thans in allerijl een dergelijk lichaam zouden willen zien doorgedreven en wel omdat wij in omstandigheden leven, die de dingen volkomen uit hun normale verband gerukt hebben en het onder zulke omstandigheden altijd gevaarlijk is beslissingen van verstrekkende aard te nemen.

Zoals u weet, ben ik van huis uit zakenman en geen politicus en is het misschien tengevolge daarvan, dat ik de neiging heb staatkundige problemen van een zuiver zakelijk standpunt te bezien. Indien bijv. een Nederlandse handelsfirma een filiaal in het buitenland heeft en de directeur van het filiaal kan, om welke reden dan ook, niet met de hoofddirectie in verbinding treden, dan handelt hij, indien er dringende beslissingen genomen moeten worden op eigen initiatief. Er is geen enkele goede firma, die de beslissingen van haar directeur achteraf niet zou honoreren. Uit het feit, dat zij hem op deze verantwoordelijke post heeft geplaatst, blijkt, dat zij vertrouwen in zijn kunde en gezond oordeel heeft.

Uit dit voorbeeld, dat zoals alle voorbeelden natuurlijk niet in al zijn delen opgaat, moge u blijken, dat het mijn overtuiging is, dat aan de Gouverneurs van de Gebiedsdelen thans, nu deze van het Moederland afgesneden zijn, een zo groot mogelijke zelfstandigheid van optreden moet gelaten worden, opdat zij in geval van dringende beslissingen snel kunnen handelen, en dat een reorganisatie in de structuur van de verhouding van Moederland tot gebiedsdelen een onderwerp is, dat met vrucht slechts kan besproken worden, wanneer de oorlog zal zijn gewonnen. Thans blijven het toch slechts maar ijdele speculaties, want niemand van ons weet, al is het maar slechts bij benadering te voorzien, hoe de wereld er na de huidige vulkanische uitbarsting zal uitzien.

Thans behoort slechts een ding aan de orde van de dag te zijn: strijden voor onze bevrijding. Daarop moeten al onze krachten gericht zijn en er moeten zeker geen hinderpalen in de vorm van stroefwerkende officiële of semi-officiële lichamen geschapen worden. Wij hebben nu toch wel voldoende gezien, dat de delibererende democratische instellingen, zoals bijv. de Volkenbond, tot onvruchtbaarheid gedoemd zijn. Alles hangt van het individu af. Indien de rechte man op de rechte plaats staat, dan zal de zaak marcheren en dan doet het er zo weinig toe, welke de vorm is, waaronder hij zijn gezag uitoefent.

En hiermede belanden wij vanzelf op het ruimere gebied van de politiek in het algemeen, waaraan u de laatste tijd enige artikelen in uw blad gewijd heeft en ik hoop, dat u mij hierover ook enige opmerkingen wilt veroorloven, daar zij nauw verbonden zijn met het bovenstaande, er zelfs de grondslag van vormen.

De brief van den heer Louis W. de Wit, zal morgen worden voortgezet.

EMMASTAD.

SOCIETEIT „ASIENTO".

Dagschotels:

Heden: Zuurkool met worst en spek.
Morgen: Varkenscarbonade, geb. aard., doperwten.

Agenda:

Dinsdag, 9 September 19.30 uur: Clubavond biljartver. „Asiënto".
Dinsdag, 9 September 20.00 uur: Repetitie „Ido" -orkest.
Woensdag, 10 September 19.30 uur: Bioscoopvoorstelling.
Donderdag 11 September 19.30 uur: Biljartwedstrijden om het Clubkampioenschap van Curaçao.
Vrijdag, 12 September 19.30 uur: Clubavond Biljartver. „Asiënto".
Zaterdag, 13 September 20.30 uur: Opvoering van „Mucius Scevola".
Maandag, 15 September 20.15 uur: Schermafd. Sportclub „Asiënto" in het repetitielokaal.

WACHTDIENSTEN.

Dinsdag, 9 September 1941.

Telegram Afdeling: Hr. Bonzet, tel. 353, L. de Colignylaan 14.
Shipping & Supplies: Hr. Polvliet, tel. 455, Hotel Kamer 57.
Scheepvaart Afdeling: Hr. De Vries, tel. 296, Bernhardlaan 6.

AANKOMENDE PASSAGIERS.

8 September 1941: C. Kramer en gezin.
9 September 1941: L. J. Hellenaar en gezin; F. J. de Witte en echtgen.

VERTREKKENDE PASSAGIERS.

8 September 1941: A. B. Schinkel en echtgenote; B. M. Grijm; W. C. v.d. Wagt en echtgenote; C. Schaap Jr.; Mevr. J. Schaap; H. E. Kappel en gezin; M. A. Oostvriesland; F. J de Vries.
9 September 1941: J. H. P. van Huizen en gezin; R.O. van Manen en echtgenote.

SPORTCLUB „ASIENTO".

Hockey.

Donderdag, 11 September as. onderlinge wedstrijden tussen de volgende elftallen, aanvang 16.50 uur:

Rood:

Petit
De Ridder Mej. Den Boef
Mej. v. Vliet Bakker Nijhof
Kuipers Kogeler Mej. Batenburg
Jurrius v. Zanten
O
Ringma De Mol Mej. Becker Van Doeland v.d. Kamp
Mali Brepols Mej. J. van Vliet
Mevr. De Vries v.d. Vijver
Soederhuizen

Wit.

Reserves rood: Mevr. Kemper, Schuitemaker, v. Beveren.
Reserves wit: Mevr. Goedhart, Groothuis, Deelen.
Scheidsrechter: Lambij en J. de Boer.

WIJ ONTVINGEN

5000 KATHOLIEKE AUTEURS.

Voorwaar geen kleinigheid. John A. Fitzgerald en Lawrence A. Frank gaven uit „A list of 5.000 Catholic Authors" (Continental Press — Ilion, N.Y.) en zij bewezen daarmede een grote dienst aan de katholieke litteratuur. Boekerijen en studenten vinden in dit handig uitgegeven boekje een grote steun.

Bij het doorbladeren staat men verbaasd over de eminente rij van schrijvers, die katholiek blijken te zijn en die de cultuur hebben vooruitgebracht. Enigen van hen: Roger Bacon, Hermann Bahr, Rene Bazin, Hilaire Belloc, Klemens M. Brentano, Pedro Calderon Saavedra Miguel de Cervantes, Gilbert Keith Chesterton, Paul Claudel, François Coppee, Joseph de Maistre, Rene Huymans, Henri Massis, Torquato Tasso, Sigrid Undset.

Zo zijn er nog talrijk anderen met wereldnaam.

FEUILLETON.

Het Huis vol Haat.

74).

„Ja, brigadier. Ada heeft ze naar het voorbeeld van vele beruchte misdadigers zeer zorgvuldig gefabriceerd — met Chesters overschoenen, die ze daarna in de bibliotheek verstopt heeft."

Markham streek zijn hand over zijn gelaat. „Het dwarrelt me voor de ogen. Ik zou me van kant kunnen maken bij de gedachte, dat Sibella ons de ware misdadigster gewezen heeft — reeds dadelijk in het begin."

Vance knikte. „Ja, ja, Sibella zowel als Chester verdachten Ada. Herinner je je nog de dag, dat Chester Sibella persoonlijk in de salon gebracht heeft? Bij die gelegenheid heeft hij haar waarschijnlijk tot voorzichtigheid aangemaand en haar aangeraden zich stil te houden tot zij meer positieve bewijzen in handen zouden hebben. Toen Ada echter met haar fantastisch sprookje over den binnendringer liet doorschemeren, dat een vrouwenhand haar in het donker aangeraakt had, kon Sibella zich niet langer bedwingen, die bovendien geloofde, dat Ada op haar zinspeelde. Ik ben echter van mening, dat Ada van den beginne af Mrs. Greene verdacht heeft willen maken."

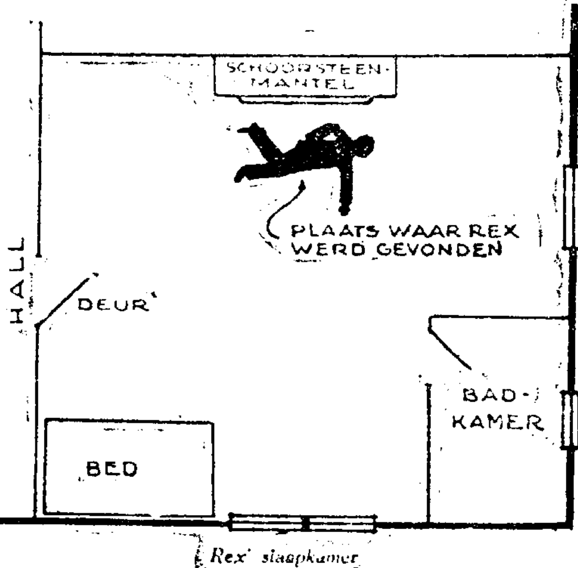
„We dwalen van de hoofdzaak af, Mr. Vance," zeide Heath, die deze afdwalingen niet goed hebben kon.

„Je hebt gelijk, brigadier. Het zal wel overbodig zijn te zeggen, dat Ada een paar dagen later — zij was toen al voldoende hersteld — de revolver uit de sneeuw gehaald en waarschijnlijk in haar bed onder de matras verstopt heeft, omdat zij heel goed begrijpen kon, dat iemand die daar zou zoeken. Het hoofdstuk Chester is minder omvangrijk. Ada wachtte met het tweede bedrijf der tragedie tot er weer sneeuw gevallen was. Zij fabriceerde weer de onvermijdelijke voetsporen en doodde Chester op dezelfde wijze als Julia..."

„Nu ja, Mr. Vance, de beide eerste moorden zijn heel makkelijk te begrijpen," bromde Heath. „Maar waar ik niets van snap, is hoe zij Rex vermoord heeft."

„Een heel eenvoudige, simpele truc, brigadier. Ik zal het je maar nooit vergeven, dat ik het al niet veel eerder geraden heb. Maar voor ik je de zaak duidelijk kan maken, moet ik eerst even aan een paar architectonische biezonderheden van het huis der Greene's herinneren.

De beide kamers van Ada en Rex hebben Tudor-stookplaatsen — twee precies eendere stookplaatsen, die rug aan rug aan dezelfde muur staan. Zoals je weet, is het huis heel, heel oud. Vrij lang geleden, waarschijnlijk in de tijd, dat de stookplaatsen gebouwd werden, is de muur doorgebroken. De opening loopt van een bepaald paneel in Ada's schoorsteenmantel naar het corresponderende paneel in Rex' schoorsteenmantel. Deze minatuurtunnel is ongeveer een halve voet breed en iets meer dan twee voet lang. Zij heeft, naar ik vermoed, indertijd gediend voor een particuliere communicatie tussen de twee kamers. Maar dat is verder van geen belang. De hoofdzaak is, dat er zulk een verbinding bestaat — ik heb dat vanavond, toen ik van het hospitaal naar de stad reed, nog even gecontroleerd.

Ik zou er nog aan kunnen toevoegen, dat de panelen aan beide zijden de opening met een onzichtbare veren scharnier voorzien zijn, en wel zo, dat ze automatisch sluiten, zodra men ze loslaat. Van buiten verschillen de twee panelen in geen enkel opzicht van het verdere houtwerk der schoorsteenmantels."

„Ik snap het al!" riep Heath. „Rex is gedood volgens het bekende safe-inrichting systeem. De dief opent de deur van de safe en krijgt een kogel in zijn hoofd."

„Precies, brigadier. En meer dan eens is die methode bij moorden toegepast. En in verband met wat ik nog verder mede te delen heb, zal het je wel interesseren brigadier, te horen, dat de revolver in de tunnel vastgehouden werd door een laarzenknecht. Ada en Rex hadden de geheime verbinding tussen de twee kamers waarschijnlijk reeds jaren geleden ontdekt. Ik stel mij voor, dat zij die als kinderen — ze waren ongeveer even oud — als een geheime manier om te corresponderen gebruikt hebben. Dat zou dan tevens een verklaring geven voor de naam, waarbij zij die beiden kenden — „onze particuliere brievenbus'.

En gegeven de omstandigheid, dat Ada en Rex beiden van deze zaak op de hoogte waren, wordt de methode, waarop de moord gepleegd is, volkomen duidelijk. Vanavond heb ik in Ada's klerenkast een ouderwetse laarzenknecht ontdekt, die zij waarschijnlijk in de bibliotheek van Tobias gevonden heeft. Wat lengte en breedte betreft, paste hij precies in de muur-opening. Naar het voorbeeld van een tekening in het Handbuch klemde Ada het handvat van de revolver tussen de spits toelopende haken van de laarzenknecht;, daarna heeft zij aan de trekker een touw gebonden, waarvan zij het andere einde op de een of andere wijze aan de binnenkant van het paneel in Rex' kamer vastgemaakt heeft, zodat, wanneer het paneel geopend werd, de revolver afgaat en onvermijdelijk dengene doden moest, die in de opening keek. Toen Rex met de kogel in zijn hoofd tegen de grond sloeg, viel het paneel vanzelf toe, dat niets verried van waar het schot gekomen was.

Wordt vervolgd.